

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszttályozás

Tárgy

910.2

Szerző:

Cím: *A német ujságitrók látogatása*

Idő

"1918"

Forrás:

Világ

Személy

Helyszám

*Bp.**1918. IX. 14.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A német ujságitrók látogatása

Annak a látogatásnak viszonzásául, amit magyar és osztrák hírlapírók a múlt év őszén tettek Berlinben, a nagy főhadiszálláson és a nyugati fronton, ma délután tizenhat német ujságitró, író s lapkiadó érkezett Budapestre. Az ujságitrókat kik Bécsből jöttek, megérkezésükkor a nyugati pályaudvaron a kormány, a hadsereg, a főváros, az ujságitrói- és lapkiadói testületek kiküldöttei fogadták. A megérkezett vendégek névsora a következő: *Goldschmied*, a Berliner Lokalanzeiger igazgatója, *Mantler* Henrik dr., a Wolff-ügynökség igazgatója, *Rippler* Henrik, a Taegliche Rundschau főszerkesztője, *Wolf* Miksa, a B. Z. am Mittag főszerkesztője, *Starck*, a Münchener Neueste Nachrichten főszerkesztője, *Sudermann* Hermann író, *Wohlfahrt*, a München-Augsburger Abendzeitung főszerkesztője, dr. *Homprich*, *Kohnstedt*, a Frankfurter Zeitung főszerkesztője, *Flach*, a Dresdner Anzeiger főszerkesztője, *Goldstein*, a Königsberger-Hamburger Zeitung főszerkesztője, dr. *Piper*, a Hamburger Nachrichten főszerkesztője. Eljött azonkívül *Sedlak*, a Deutsche Volkszeitung főszerkesztője, a Deutsch-Oesterreichische Schriftstellerverein helyettes elnöke is. *Wolf* Tivadar, a Berliner Tageblatt főszerkesztője már napok óta Budapesten tartózkodik. A német ujságitrók megérkezésekor rövid fogadtatás volt. *Bódy* Tivadar polgármester szívesen, szavakkal üdvözölte *Rippler* Henrik főszerkesztőt, a Verein Berliner Presse elnökét, aki az üdvözlésre meghatott szavakkal válaszolt. Utána *Márkus* Miksa főszerkesztő az ujságitrók nevében üdvözölte a vendégeket. A német hírlapírók ezután a kormány és a főváros által rendelkezésre bocsátott autókban a Gellért-fürdő szállodában lévő lakásokra hajtattak.

Délután félöt órakor báró *Szterényi* József kereskedelmi miniszter a M. F. T. R. Ferenc József gözösn látta vendégül teára. A lobogó díszbe vont gözös a társaság Eötvös-téri állomásán vette fel a vendégeket. A hajó az Eötvös-térről

előbb lefelé vette útját és egészen Budafokig haladt, majd visszatérve megkerülte a Margitsziget felső csucsát és úgy kötött ki ismét az Eötvös-téren. Aláíráság előbb a fedélzetről élvezte a főváros panorámáját, majd a szalonban valnult, ahol a teát felszolgálták.

Az ünnepi lakoma

A németországi vendégek tiszteletére a Budapesti Ujságitrók Egyesülete este a Hungaria-nagyszállóban ünnepi lakomát rendezett, amelyen mintegy százötvenen vettek részt. Megjelentek: báró *Szterényi* József kereskedelemügyi miniszter, báró *Szurmay* Sándor honvédelmi miniszter, báró *Wlassics* Gyula a főrendiház elnöke, *Szeitzovszky* Béla a képviselőház alelnöke, *Fürstenberg-Stammheim* német főkonzul, *Sztojanovics* bolgár főkonzul, meghatalmazott miniszter, báró *Karg*, a magyar honvédség főparancsnoka, báró *Lukachich* Géza, a budapesti honvédkerület parancsnoka, dr. *Bárczy* István főpolgármester, báró *Wodianer* meghatalmazott miniszter, *Teleszky* János és *Lánczy* Leó titkos tanácsosok, dr. *Bódy* Tivadar polgármester, *Payr* Vilmos honvédelmi államtitkár, *Tolnay* Kornél államtitkár, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnöke, báró *Ullmann* Adolf főrendiházi tag, *Hofstätter* alezredes, württembergi testőrőrnagy, *Dörtenbach* őrnagy, a porosz hadügyminisztérium meghatalmazottja, báró *Madarassy-Beck* Gyula, *Reich* Árpád ezredes, a sajtóhadiszállás helyettes parancsnoka, *Thott* Gábor ezredes, a sajtófelügyeleti bizottság katonai vezetője, dr. *Gonda* Henrik, dr. *Bárczy* István és dr. *Ary* Pál miniszteri tanácsosok, *Kárpáthy*, *Parkas* és *Ranaich* vezérkarfő alezredesek, a budapesti naplók szerkesztői és még sokan.

Az első felköszöntőt *Márkus* Miksa udvari tanácsos, főszerkesztő, a Budapesti Ujságitrók Egyesületének elnöke mondta.

Márkus Miksa üdvözlő beszéde

Hazánkban — kezdte meg nagyhatású beszédét — a királyság majd oly régi, mint maga az or-

szág. S majd olyan régi a szokás is, hogyha ünnepi lakomára ülünk, első köszöntő poharunkkal a királyt éltezzük. Hogy miért, azt megmondja egy nagy költőnk, ki azt zengi, hogy: a legelső magyar ember a király. Mikor önöket, mint a hatalmas szövetséges birodalom nyilvánosságának munkásait magyar kartársaik nevében szeretettel üdvözölöm vendégeim gyanánt, ez üdvözlőnek az legyen első szava, hogy éltessem a német császárt. Aztán köszöntsem s üdvözöljem önöket, olyan melegen, mint barát a barátot, mint mesterségbeli a mesterségbelit. Az a barátság, mely államainkat és népeinket egybefűzi, abban a szövetségben alakult ki, amelyet az önök Bismarckja és a mi Andrásyunk alkottak meg s amely Németországnak és monarchiánknak jó szemekkel felismert sorsközösségén alapul.

Önök is tudják, mint mi, és önérzettel tudhatják, hogy ezek a szép mondások egyre kevésbé üres szókamok s hogy a hatóságok s egyéb társadalmi és állami hatalmak megszembélyesítői mindjobban át is vannak hatva annak igazságától, amit a sajtó fontosságáról és hivatásáról szokás mondani. A háboru ebben is tanító mestere volt a világnak s nem a sajtó tehet róla, ha e tanulságért a világnak olyan irtózatos lecke-pénzt kellett fizetni. Amíg a sajtó a szabadság, függetlenség háboruelőtti mértékének birtokában dolgozhatott: német és magyar nyelven az emberiség közös ideáljaiért dolgozott, s hazafias hűsége a békés fejlődésen csüszött. S ez ideálkhoz nem lett hűtelen a háboru nehéz szolgálata alatt sem, amely az ő számára köztudatosan nehéz, mivel a háboru szükségéi miatt éppen szabadságát és függetlenségét veszítette el, e szabadságnak még azt az aránylagos mértékét is, amivel a háboru előtti rendelkezhetett. Ha a sajtót vesszük szemügyre, akkor a jövőről kell beszélnünk, mert hiszen majd csak a béke adhatja meg a sajtónak azt, ami nélkül békében teljesen értéktelen, sőt káros: a szabadságot és a függetlenséget. És ha hadi és békecélokat emlegetünk, akkor a sajtóra

nézve ezeket abban kell összefoglalnunk, hogy olyan helyzetet kell teremtenünk mindenütt, melyben a sajtó, melyben az ujság senki másától nem függ, de igazán senki és semmi másától, mint a közönségtől s nemcsak nem kell, de nem is lehet — különbeni főnkremenés terhe alatt — mást szolgálni, mint a közönség hitét, érdekét és törekvéseit. A múlt és a jelen tanulságai szerint semmiesetre sem becsülöm túl a sajtó jelentőségét, ha meg merem jósolni, hogy az ilyen módomban függetlenített és biztosított sajtó a leghatalmasabb instrumentuma lesz a társadalmi életnek, akár Magna Chartába foglalják hatalmi körét, akár meghagyják mint eddig volt: szokásjognak. S a múlt s a jelen tanulságai szerint azt sem nehéz meghatározni, hogy e egyszerű instrumentumnak mi lesz a hivatása. Nyilvánvalóan az, hogy gondolatok és akaratok közlője legyen, egyes emberektől egyes emberekhez, egyes osztályoktól egyes osztályokhoz, egyes országoktól egyes országokhoz és a végén világpóstája legyen az egész művelt és összetartó emberiségnek. Az ujságnak megvan az a lehetősége, hogy feleslegessé tegye az ágyút és ez a legnemesebb, legnagyobb és legnagyobb rendeltetése. Szabadon ezt a sajtóm, legfőbb hadi és békekérelje gyanánt megállapítanom nem hiszem, hogy bármely pártbeli s a háboru alatt bármely álláspontu német ujság ne vállalná.

E hadi és békekérelhez közelebb visz bennünket a közönség, melyet mi mesterséggeliek egymással érzünk s az érintkezés, melyben egymást megismerjük s egymáshoz közelebb jutunk. Már ezért is szabadon esemény gyanánt innepelnem és megköszönnöm, hogy hozzánk ellátogattak s a világügy érdekében is hálásnak kell lennem a szövetséges német birodalom sajtójának, hogy eltérően egyéb közéleti hatalmaktól, az osztrák-magyar monarchia iránti való érdeklődésükben, és udvariasságukban nem álltak meg a Lajtánál, hanem osztrák testvéreink és barátaink után hozzánk is eljöttek a mi magyar birodalmunk, magyar államunk s a mi magyar életünk székvárosába. S hogy ezzel nem cselekedtek osztrák testvéreink érzése ellen, annak bizonyossága az az örvendetés tény, hogy az osztrák sajtó képviselőit is üdvözölhetjük az Önök sorában. A Budapesti Uiságírók Egyesülete nevében ismételtén és legmelegebben üdvözlöm Önöket, a német sajtót, mely reprezentatív embereinek látogatásával jelzi irántunk való megüszelő érdeklődését, a német erőt, kitartást és hűséget, melyvel egynek érezzük magunkat minden érzésünkkel és törekvésünkkel. A német sajtó, a német ujságírók éljen.

A németek válasza

A viharos tetszéssel fogadott beszéd után dr. Rippler, a Deutsche Tageszeitung főszerkesztője, a Berliner Presse sajtóegyesület elnöke és a német birodalmi sajtószövetség helyettes elnöke emelkedett szólsra. Nagy elismeréssel szólott a magyar nemzet királyhűségéről, áttért a sajtó szerepére, kifejtette, ha a szellemek, a közvélemény mozgósítását épp annyira idejekorán és épp oly messzelátó gondossággal és komolysággal

végezte volna a sajtó, mint a derő mozgósítását végezték, akkor a hazugságok és rágalmazások rohanó árja nem lepett volna meg mindannyiunkat annyira, mint amennyire ez tényleg történt. Igazi hatását a sajtó csak a szabadság életelmének hatása alatt fejtheti ki, olyan szabadságának, amely a felelősséggel párosul. Szabadság nélkül a sajtónak lehetetlen bizalmat keltenie és bizalom nélkül egész munkája mit sem ér. Ezt a kollegiális egymásmegértését éppen azért keressük, mert ez a legjobb eszköze a két ország barátságos viszonya fejlesztésének és fokozásának. Mi, ugymond, azért jöttünk ide, hogy Magyarországot és népét, politikáját, érdekeit és életszükségeit alaposan megismerjük. Minél inkább megismerjük egymást, annál szükségesebbé válik, hogy érdekeink előmozdításán kölcsönösen munkálkodjunk. A világháborunak még kelős közepén vagyunk s ha úgy látszik is, mintha vége felé közelednénk, azt, hogy mikor jön meg a befejezés, nem tudjuk. A háboru végeztével azonban az önök nemzetére fényes jövő vár. Nagy feladatok végzésére hivatott az önök népe. Mi pedig ennek csak örülünk, mert Magyarország boldog jövője német érdek és a német hatalom viszont Magyarország érdeke. Magyarország e boldog jövőjére, a magyar sajtóra és arra emeli poharát, hogy a béke napjain Magyarországot ezeréves küzködését majdan a fényes jövő koronázza.

A többi felkőszöntő

Báró Szerényi József kereskedelemügyi miniszter a magyar kormány nevében szívélyesen üdvözli a hatalmas német szövetséges képviselőit, amely a békében nagynak, a kulturában mintaszerűnek és a háboruban leghatalmasabb katonai erő kifejtésére képesnek bizonyult. Ugyanugy kell majd együtt dolgoznunk a békében is, amint a háboruban együtt dolgoztunk. Örül, hogy a német sajtó képviselői idejöttek Magyarország megismerésére, mert nem a szövetségi szerződések írott vagy nyomtatott betűje, hanem a népek érzései irányadók a szövetség erejére nézve.

A miniszter végül újra üdvözölve a német sajtó képviselőit, poharát a német-osztrák-magyar szövetség továbbfejlesztésére, elmélyülésére és felvirágzására emeli. (Élénk éljenzés és taps.)

Scitovszky Béla, a képviselőház alelnöke, a magyar képviselőház üdvözlését tolmácsolta.

Dr. Bárczy István főpolgármester a vendégeket Budapest főváros nevében üdvözölte és arra utalt, hogy ugyanazok a magasztos tulajdonságok, amelyek a német kulturát jellemzik és amelyek a feltörekvő Magyarország előtt ragyogó példaképpen lebegnek, jellemző tulajdonságai a német sajtónak is, tudniillik a mélységes komolyság, a soha nem lankadó munkakedv, az alapos szakértelem, a becsületesség, az elfogulatlanság és a fölény, amelyvel az eseményeket megítéli. (Élénk éljenzés.)

Gonda Henrik miniszteri tanácsos, sajtófőnök volt a következő szónok. A publicistáknak és íróknak — ugymond — munkásságukkal szerzeti nemesség, hogy bárhol jelennek meg a művelt államok körében, nemcsak, mint vendégeket, ha-

nem mint régi ismerősöket üdvözlik őket. Önök azonban ezenkívül hű szövetségeseink. A sajtónak diplomáciai missziója rendkívül fontos, különösen ma, a világháboru harmadik fázisában. Az elköszent politikai offenzívának ebben a komoly időszakában a sajtó a legvalóságosabb fegyverek egyike, a sajtó van hivatva elsősorban arra, hogy a hazugságok özönét megdöntse az igazság.

Fulda Lajos szellemes felkőszöntőjében azt mondta, hogy a legfinomabb bók, amelyet házigazda vendégének lehet, az, hogy az ő anyanyelvén üdvözli. A magyarok ezt meglették. A németek a magyar nyelvvel ennyire már nem jutottak, de ez csak azt mutatja, hogy kulturájukkal még nem foglalkoztak eléggé. A jövőben ezt is meg fogják tenni.

Lányi Zsigmond a Külföldi Sajtó Tudósítójának Szindikátusa nevében felhívta a figyelmet arra, mennyire fontos, hogy a német lapok Budapesten is tartsanak tudósítókat, mert a kerülő uton Németországba jutott tudósítások sokszor félreértést szítottak.

Sedlak, a bécsi Ostdeutsche Rundschau szerkesztője, az osztrák vendégek nevében beszélt s hangoztatta, hogy az osztrákok is a magyarokkal való közvetlen érintkezés révén revízió alá vették a magyarokról való véleményüket.

A társaság emelkedett hangulatban sokáig maradt együtt.